

# TEHNIKAÜLIKOOLOLA

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLOLA AJALEHT

ILMUB 30. APRILLIST 1949

Nr. 35 (1334)

Reede, 8. detsember 1989

Hind 2 kop.

## RAAMATUKOGUL OLI JUUBEL

Tallinna Tehnikaülikooli Teaduslik Raamatukogu tähistas 21.—23. novembrini oma 70. aastapäeva.

21. novembril toimus aulas pidulik aktus. Raamatukogu õnnitlesid Hariduskomitee esimees prof. Väino Rajangu, rektor akad. Boris Tamm ja Kultuurikomitee peaspetsialist Ivi Tingre. Paljude raamatukogutöötajate edukat tööd märkisid nad ära Hariduskomitee ja Kultuurikomitee aukirjadega, rektori tänukirjadega ning raamatukogutöötaja teenetemedalitega.

Õnnitlejate seas olid tehnikaülikooli teaduskondade ja ühiskondlike organisatsioonide esindajad, kolleegid Tallinna ja Tartu raamatukogudest, Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingust, Eesti Infoinstituudist, Tallinna Pedagoogilise Instituudi raamatukogunduse ja bibliograafia kateedrist ning mujalt.

Juubelile oli tulnud kolleege ka väljastpoolt Eestit: Soomest, Lätist, Leedust, Saksa DV-st ja Hollandist. Õnnitlustelegramme saabus Leningradist, Moskvast, Irkutskist, Tampere, Göteborgist, Krakowist, Berliinist, Grazist, Budapestist, Veszprémist ja Oxfordist.

22.—23. novembrini toimus teaduskonverents «Raamatukogude osa tehnikahariduse ja tehnikauuringute arengus Eestis».

Esimese konverentsipäeva hommikupoolse istungi avatekkandes oli kõne all Eesti insenerihariduse kujunemislugu. Järgnevais ettekandis vaadeldi Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu arengut ja tänase päeva probleeme. Õhtupoolse istungi ettekandis käsitleti Eesti raamatukogude arengukontseptsiooni üldpõhimõtteid ning spetsialistide infoteenindamise olevikku ja tulevikku.

Konverentsi teist päeva alustati ettekannetega tehnikakirjanduse väljaandmisest Eestis ning Eesti tehnikakirjanduse bibliograafia koostamisest. Vaatluse all oli ka Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu roll eesti tehnikakirjanduse ja selle bibliograafia keskusena. Pealelõunased ettekanded olid kolleegidelt Soomest ja Saksa DV-st. Helsingi Tehnikaülikooli Raamatukogu direktor prof. Elin Törnudd rääkis raalkataloogide kasutamise kogemustest Soomes ja Skandinaaviamaade koostööst selles valdkonnas. Sama raamatukogu osakonnajuhataja dr. Sinikka Koskiala ettekande teemaks oli Soomes kasutatava infotehnoloogia prognoos aastaks 1996 ja 2010. Dr. Ingrid Prause Dresdeni Tehnikaülikooli Raamatukogust tutvustas arvutustehnika rakendamist selles raamatukogus.

Kolleegidega Helsingi, Dresdeni ja Delfti tehnikaülikoolide raamatukogudest arutati edasise koostöö võimalusi.

KONRAD KIKAS



ARVO VIILUPI foto

Raamatukogu direktorit K. Kikast õnnitlevad Helsingi Tehnikaülikooli Raamatukogu direktor prof. Elin Törnudd ja sama raamatukogu osakonnajuhataja dr. Sinikka Koskiala.

## ARMAS LUIGE MEENUTUSI

Mul oli au tulla kuulama teie konverentsi. Olen selle raamatukoguga kokku puutunud juba 1929. aastast, niisiis 60 aastat.

Kõigis ettekannetes oli väga palju toredat ja võitlevat ja ma tegin mõningaid märkmeid. Eriti hr. Mägi ettekanne tõi meelde mitmed nimed. Näiteks, H. Reier, J. Laidoner — need olid kõik Tallinna Tehnikumi juures 1920. aastal asutatud vanima eesti korporatsiooni «Leola» mehed. Kui ma 1946. aastal sõjast tagasi Eestisse tulin, siis oli alles 60 «Leola» liiget, 1938. a. 27.

Nüüd tehnikumist. Eeltehnikum oli kui ettevalmistav osakond. Paljud tulid otse Vabandussõjast, neil oli lõpetamata keskkirjandus, mille andis neile eeltehnikum. Tallinna Tehnikumi eeltehnikumi baasil moodustati Riigi Ühistehnikagümnaasium, millele liideti Tallinna Linnas Tehnika Ühiskümnäasium. Liitunud kool sai uueks nimeks Riigi Tehnika-gümnaasium, mille üks järglastest on Tallinna Polütehnikum, mis 1990. a. oma 75. juubelit tahab pidada. Tehnikumi alamaste, mis valmistas ette tehnikuid ja meistreid, oli kolmeaastane. Siin oli eeskuju võetud Saksamaalt. Kuid kolme aastaga ei olnud siiski võimalik tehnikumi ära lõpetada, kõige kiiremini oli seda võimalik teha viie aastaga. Tehnikumi ülemaste koolitas tegevalikke insenere ja arhitekte.

Terves teie raamatukogu direktorite rivis, ma tegin kokkuvõtteid, on ainult üks mees, keda ma ei tundnud, see on A. Leufeldt (teadsin, aga ei tundnud). Aga kõik teised — Pihlak, Favre, Kräman, Heiste, Oissar, Parts, Saadre, Mursi, Tepp, Kikas — 10 meest, kõiki olen tundnud. See on ka omaette ajalugu. A. Pihlakuga oli hilisem kokkupuude, kui mina olin tema kui ehitusosakonna juhataja juures praktilisel.

E. Saadrega olime verevennad. Meil oli ühiseid töid Venemaal. Võtsin ta endale lindi poisiks, et ta saaks omale vatiirid. Tal oli kange iseloom. Kui mina olin TPI ehitusmehaanika kateedri labori juhataja, siis oli meil haruldane väliskirjanduse kogu. Kui tuli korraldus 50. aastail likvideerida kateedri raamatukogu (ligi 2000 raamatut), oli neist kahju. Kõige paremad neist, haruldasemad, oli vaja ära peita. Otustasime, et paneme kõrvale ja kirjutame, et on kaduma läinud. Kateedri raamatukogu oli siis minu hooleks ja E. Saadre oli raamatukogu juhataja.

Kui oli inventuuri tegemine, vaatasin spetsiaalsest vihikust järele ja teadsin juba, kelle käes üks või teine raamat olla võib.

## 70 AASTAT EESTIKEELSET ÜLIKOOLOLA

Möödunud nädala pidulike sündmustega teadvustas Tartu Ülikool end maailmale mitte ainult Tartus asuva ülikoolina nagu seniajani, vaid eelkõige eestikeelse (ja -meelse) haridustemplina.

Muljed juubelist on sama mitmekülgsed kui üritus isegi. Ühelt poolt tulevad meelde meie praegused kitsad majandusolud, teisalt — olulisemaks kui võimalikud kokkuvõetud nõukogude rublad osutuvad ilmselt vastõlmitud või värskendatud kontaktid paljude kolleegidega. Kohal oli ju ikkagi 11 rektorit, kokku osales küllalisi 25 kõrgkoolist.

Peetri kiriku jumalateenistused tõi meelde oma ülikooliaja, mil Jõulupühailgi kirikus käimisest vaid sosinal räägiti. Esialgne harjumatus, põhjustatuna juubelisündmuste tihedast seosest jumalatoimingu, taandus hetke möödudes, jäi üksnes küsimus: kas järgmise juubeli tänujumalateenistus peetakse juba ülikooli oma kirikus?

Küsimusi tõi Tartu veel teisigi. Ülikoolil oli 350, nüüd on 70. Millist ümmargust sünnipäeva tähistatakse Tallinna Tehnikaülikoolis järgmisena? Euroopa ülikoolide teke on tihedalt seotud kirikuga, kas TTÜ sai alguse raamatukogust, mis praeguseid tähtpäevi arvestades kõrgkoolist 17 aastat vanem?

Teabetalitlus loodi Tartu Ülikoolis alles käesoleval aastal, kuid jälgides nende ladusat ja operatiivset tööd juubeliinfo edastamisel tekkis mõte, kas poleks tehnikaülikooli vajalik luua teabetalitlus koondamaks ühte kogu olulist info?

Usun, et emakeelse ülikooli juubel tõstis kindlasti iga oma keelest ja kultuurist lugupidava eestlase eneseteadvust.

KUNI PÜSIB EESTI ÜLIKOOLOLA PÜSIB EESTI RAHVAS.  
Lehte Hainsalu «Töötus»

ULLI SATS



ANDRES JOALA foto

Pidulik hetk Toomemäel: 28. novembril pühitses EELK peapiiskop Kuno Pajula 13. saj. ehitatud Peeter-Pauli Toomkirikus Tartu Ülikooli Ajaloo Muuseumi ja ülikooli lipu.



# plär Akas



«Kes viib meilt valguse? Ehk mõni jäle narr?..»

Koos on nüüd käidud oma kaks kuud. Aega aadressaamiseks olnud piisavalt ja midagi olemas ka. Muistest kuulutusest «PLÄRA STUUDIO» formeerib tegevkoosseisu on saanud legend. Tegevkoosseis paigas — tahtmist ja väge täis.

Kahe kuu jooksul on mõndaigi ära toimunud. Üle elatud mitmed vapustused, kriisid, pereheitmised. Esinetud nii siin, kui seal, nii endale kui teistele.

Algusest. Esmalt istutasime linna keskele, väga avalikule muruväljale, ühel väga pimedal keskööl, ühe puu, et oleks hiljem kena vaadata. Sümbolne tegu pealegi.

Seejärel toimus suurejooneline saunakas, mida võib saunakate ajaloos pidada parasjagu erakordseks. Nimelt oli sekkendamist ja rabelemist nii palju, et suur osa kaasavõetud õllest jäi järele. Polnud aega juua.

Lõpuks valisime endale ka juhendaja või õpetaja või vastaja. Selleks sai LIINA ORLOVA-HERMAKÜLA, kes jätkab meiega asjalikku tööd. Et meie asi saaks nagu korj ja

kohus pühakult sisse pühitsetud, pidasime tarvilikuks Torulott ära õnnistada. Nõnda toimus ühel õndsäl päeval peakorpuse fuajees Torulotiloits. Naitvised inimesed, kes millestki püüdsid aru saada. Tegemist ei olnud etendusega ega etteastega. Tulevärk oli kogunisti registreerimata. Sai lihtsalt valitud täiesti juhuslik aeg ja koht, kus me ajasime omaenda väikest asja. Ilus asi oli.

Kord, jällegi pimedal öötunnil, toimus suurelt suusahüppemäelt allalaskmine ja laskumine. Alla lasime ühe põlema süüdatud palli, mille vapustav suhin läbi öise taeva meid kaua võlus. Seejärel laskusime.

See oli nüüd torkimine siit-sealt. Ometi on ka juba midagi tõsisemat seljataga. Nimelt sai ära käidud kaugel Leedumaal suurejoonelisel tudengiteatrite festivalil. Kohti ja preemiaid seal küll ei jagatud, aga tubli kogemus ja annus optimismi tuli ometi. Omalt poolt sai välja pakutud F. Steinbergi lühinäidend «NÄ-

GEMUS». Lugu selle ilma lõputust sebumisest, sellest üürikesest juhuslikust tundeist, nõrkusest ja tugevusest. Tegevus ise toimub Hingusel. On Sina ja Mina, Surm ja Suur Silm, Narr ja Prints ning seda kõike saatvad sebijad. Loo sisu võtab finaalis kokku Prints:

Ja ise me sellegi peale ei tule, et keegi kui otsustaks sammude üle, mis leitud me tõsiselt sammunud teelt, vaid k'idame eneste edumeelt.

Eestimaa pinnal ei ole veel jõudnudki lugu esitada. Pole lihtsalt aega leidnud ja enne uut aastat vaevalt et jõuabki. Leedus oli süiski vaatama tõlkeprobleemidele vastuvõtt väga soe. Koguni televisioonile pakkusime huvi. Nõnda sooviks asja kodumaal ka ette kanda.

Mis tulemas? Kõigepealt jällegi väiksemad torkimised. Üks neist ehitusteaduskonna peol, mis lehe ilmumiseks juba ajalugu. Inspiratsiooniks on 53



Ärkamine teispoosusel: millised on esimesed muljed?

aasta möödumine stalinlikust konstitutsioonist. Peale selle on käsile võetud Enn Vetemaa tuliuus näidend «Idamaa-annid», mille esietekanne on planeeritud veebruarikuusse ja Eesti Draamateatri väikesesse saali.

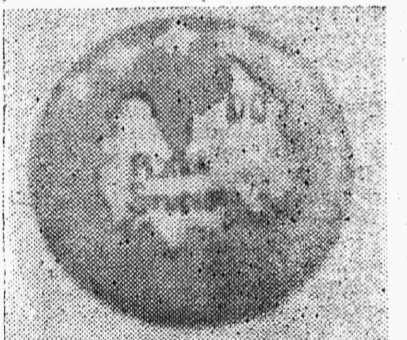
Olekski nagu kõik.

JAAN PUUSAAG

\*  
MIDA VALIDA  
TALLINNA KINODEST?  
11. 12. — 17. 12. 1989

Filmihuvilistel ei tule ka sel nädalal pettuda, sest valik on endiselt rikkalik. Võib valida «Kosmose», «Rahu», «Koidu», «Võidu», «Lembitu», «Pioneerri», «Lindakivi», «Kaja», «Sõpruse», «Eha» ja «Pirita» vahel. Häid elamusid!

A. NÖGES  
Honorar ainult mulle.



See lõbus planeet  
«Plära Studio».

Käesoleva lehekülje iga sõna ja pildi autoriks olemise au kuulub «Plära Studio» eluröõmsale kollektiivile.



Surm ja Suur Silm avastavad, et Sina ja Mina on äkki teineteist armastama hakanud.

## JÄRJEJUTT



Härra Serneker oli oma aastatekohaselt parajalt käbe mehike. Nisukese mõnusa täishabemega, mille keskelt popsus pidevalt piip. Sigarit ta ei armastanud. Iseloomult parajalt sõbralik ja lahke, ent kole hajameelne, mistõttu temaga tihtilugu midagi juhtus. Lõppude lõpuks polnud see ju mingi õnnetus, sest muidu oleks see elamine võinud õige igavaks muutuda. Aga elas härra Serneker oma igivanas mugavas osmikus, mis asus suurte ja uhkete häärberite vahel. Tal oli muhe tuba ja mõnus köök.

Seal ta siis elas oma väikest elukest ja nokitses igapäevast tööd teha. Tema tööks oli nimelt haamrivarte treimine. Töö oli loov ja meeldis härra Sernekerile väga. Ta oleks jäänudki sinna oma mõtteid mõlgutama, kui ühel päeval poleks midagi ootamatut tema pisikest elukest segi ajanud.

Kaevanud vaikselt pärastlõunal oma aiakeses, sattus ta järsku millelegi kõvale. Torisenud habemesse, asus ta kõrvaldama tüütut kivi, mis ähvardas põllupidamise nurja ajada. Kui aga midagi paistma hakkas, pidi Serneker erutusest uppi kukkuma. Värisevate kätega tõstis ta maast selle, mille oli sinna jätanud või unustanud, see piraatide pealik või kolmepeaga lohe või mõni kuningas.

Tema ees asus laegas, mille mullase pinna alt võis aimata kohati kulda sätendamast.

Serneker surus laeka vastu rinda ja hirmunud pilke enese ümber heites tatsas erutusest pehmetel jalgedel majja.

Tuppa jõudnud, asetas ta laeka lauale, tõmbas kardinad ette, lukustas ukse ja asus põlevate silmadega asja uurima. Esmalt eemaldas Serneker laekalt suurema mulla, ent läbemata sellega pikemalt jännata, asus muukima. Serneker, kel-

le käed olid haamrivarsi voolides paindlikuks ja osavaks muutunud, tuli avamisega hõlpsasti toime. Lukustusseemid nagisesid, ragisesid ja juba kargaski kaas kergelt lahti. Laegas aga, mille välimus nii paljutootav oli olnud, ei sisaldanud muud kui kondipuru. See oligi reliikvia. Serneker seda muidugi ei teadnud ega aimanudki. Pettunult sulges ta laeka, asetas kummutile ja läks pahaselt torisedes ning piipu popsides aeda tagasi.

Ohtuks oli ta juba unustanud päevased sündmused. Joonud viimase tee ja nõelunud sokid, kebiski ära magama.

Serneker, muidu väga rahuliku unega, magas täna kuidagi rahutult. Ja äkitselt kusagil kesköö paiku ärkas ta järsku, sest oli unes näinud, kuidas aardelaekast lendas välja parv süsimusti kaarnaide.

Serneker tõusis, läitis piibu, süütas küünla ja otsis pilguga laegast. Seal see lebaski — kummutil, kuhu ta ju oligi oma leiu jätanud. Ent vaadanud lähemalt, märkas ta korraka, et kasti kaas seisid lahti. Serneker mäletas täpselt, et oli selle sulgenud. Ta vaatas sisse ja nägi, et kondipuru oli kadunud. Sel hetkel paiskus üks lahti ning ukse taga algas meeletu vihin ja torm. Mõne hetke pärast maru vaibus ja hakkasid kostma sammud. Need oleks tulnud justkui mingist pikast ja nagisevast trepist, ent mingit treppi ju polnud. Serneker vaatas hirmust pungil silmadega. Jalad olid otsekui halvatud. Piip kukkus suust põrandale. Serneker nägi juba, kuidas lävele ilmus vari. Veel hetk ja ta seisab vastakuti tulnukaga teispoosusest.

(Järgneb.)

